

מ.מ.

פרוטוקול מס' 27/א
מישיבת ועדת הכספים
מיום ד' כסלו תשט"ז - 7.12.55
בשעה 08.30

חברי הוועדה:

- י. גורי - היו"ר
- י. אפרתי
- א. באיר
- י. גדר
- מ. חזני
- נ. לוין
- ח. רובין
- ז. אור

סוזמניה:

- י. שר האוצר ל. השכול
- י. קיטרון - מטעם משרד המשפטים
- י. רזי - מטעם משרד האוצר
- י. ספיגק - מטעם משרד האוצר
- י. גזק - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

- א. חוק לתיקון פקודת מס הרכוש העירוני
- ב. חוק לקיום תוקמן של תקנות המגבה (כספיים)
- ג. שאלות ותשובות של שר האוצר.

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.
 הישיבה הקודמת התקיימה בדין בחוק לתיקון פקודת
 מס הרכוש העירוני, כי התברר לנו שהטבלה הינה
 מתאימה לטכסט. עכשו מוסר לי מזכיר הוועדה שמתורי הטבלה עומדים על כן
 שהיא בסדר. נשמע איפה את המבריו של מר רזי.

י. רזי:

כפי שהגיונותי הוועדה התכוננה לדוגמאות של אפשרויות
 שונות בהתאם למעייפיה הסוצעיה. אני ממביר את האפשרויות
 השונות הסופיעות בטבלה. קודם כל, הסדור הוא על 3 סוגי בעלים: בעל
 ראשון, חוכר ראשון וחוכר שני. זאת אנו רוצים בסדר הימני, וכל קו נפקי
 ליד הבעל מסמן את מצבו במקרים השונים. כאשר יש חכירה ראשית בלבד,
 זה החלק הימני בטבלה, ואילו כאשר יש גם חכירה ראשית וגם חכירה שנייה,
 שוב ישנן שתי אפשרויות. משיש חכירה ראשית בלבד יש אפשרות שהחכירה היא
 לפחות משלש שנים ואז הבעל הראשון הוא הבעל, ואילו חכירה שהיא ליותר
 משלש שנים אבל פחות מ-15 שנה, הבעלות מתחלקת בין החוכר לבעל הראשון,
 ובמקרה של חכירה ליותר מ-15 שנה, החוכר הוא הבעל המלא. מידה שדבר
 על חכירה ראשית בלבד ישנם 3 מקרים אפשריים: המקרה הראשון - שהוא משלש
 שנים. את החוכר הראשי חוכר לשנתיים, הבעל ימיה בעל בטוח מאוד. המקרה

השני - כאשר החכירה הראשית היא ליותר מעלש שנים ופחות מ-15 שנים, לקחתי דוגמה של חכירה ל-10 שנים ואז הבעלות מתחלקת - הבעל 70 אחוז וחוכר 30 אחוז. המקרה השלישי הנפשרי - כאשר החכירה היא ליותר מ-15 שנה. במקרה זה החוכר הוא הבעל במאה אחוז והבעל הראשון יצא מהחכירה.

היו"ר י. גורני: ההסבר הוא נכון, אבל ספקיבה גרפית זה לא ספיר עינים, ולדעתי צריך היה לערוך את הטבלה בצורה נחרת. אבל מינבו ספירעית על הטבלה בלא על הסעיפים.

י. גוק: כבר הצבענו את כל הסעיפים. עלינו להצביע רק את הסעיף ששנו, שסמנו הסתייגו חברי הכנסת רובין ואור.

היו"ר י. גורני: פירושו של דבר שסלימנו את ההצבעה. מיד להסתייגויות של חברי הכנסת רובין ואור, ברמה להם את הסופסו המתוקן, ואם הם יעמדו על דעתם נצביע את הסתייגויותיהם.

אנו עוגרית לסעיף הבא בסדר היום - חוק לקיום תקפן של תקנות הגנה (כספים).

ז. סוזמניב: אני מבקש להשהות את הדיון בחוק זה עד לגופו של חבר הכנסת ספיר, כי הוא מתמצא בחוק זה ובני רוצה להתייעץ איתו.

וביתים ברצוני לאמול מה גורלו של המכתב שספרתי לך בביצוע שערך גיחם לשיכון המסדה האזרחי? למעשה צריך הייתי לקבל תשובה משר האוצר מדוע למרות שקיימת חוזה שעל מספר מסויים של בתים המשתכנים יכולים לקבל משכנתא מהבנק האפולקאי, נשאר מספר מסויים של בתים המשתכנים צריכים להכנס, שהאוצר אינו טוכן לתת להם את האישורים לקבלת משכנתא שהוטכח עליהם מראש.

י. גוק: לאחר שהוחלט בישיבה האחרונה להעביר את השאלה לשר האוצר, העברתי אותה בצירוף המכתב וגורל התשובה כגורל התשובות על יתר השאלות. שר האוצר לא היה בשבועות האחרונים ולכן לא קבלנו תשובות. אולי היום יענה שר האוצר על השאלות.

ז. סוזמניב: בזמנו בקשתי את יו"ר הועדה להזמין את מנהל המכס שימסור לנו על יסוד מה הוא עושה מה שעושה.....

מר ספיבק: הוא ביקש למסור כי הוא מכין את החסר האינספורמטיבי.

י. גורני: בזמנו היתה ועדת משנה לענייני שיכון, ששר אפרתי עמד בראשה. בוועדה זו קבענו מספר יחידות דיור לכל הרגובי השיכון. אבל לגבי הארגון שבני לעונין בו נשארה פתוחה בעיית הקרקע. בסופו של דבר, כאשר קבלנו את הקרקע ביצלבנו חלק ביכר של המשכנתאות שהוקצבו לנו. נשאר חלק בלתי מנואל ואז העברנו את התקון המפורסם - זה היה עוד בזמנו של קפלן המנוח - המאפשר לבאל את העודפו שלא צוהלו. לאחר מו"ט עם שר האוצר הבענו לידי המכס שימנו לנו על חשבון המכסיות שלא צוהלו 100 משכנתאות. אך לאחר שנבנו הבתים והכל היה טוכן, באת הודעה של שר האוצר שהוא רוצה או מבטל את התקציב לאותן משכנתאות.

י. טורנר: אני חושך בדעתו של יו"ר בדר שצריך לקיים הוזה והתחייבויות. ואני ספייע שבהזדמנות בקייה יחה עם שר האוצר על ההכרח בקיום החוזה עם כל ההגבלות הכרוכות בזה. אני מלין שמצבו של האוצר מטרוד, כי ישנן קבוצות סטויזמות שבחוללה לחצו על קבלת עוד מליון לירות לשיכון צבורי, וכמאשר משרד העבודה הסכים להקציב סכום זה, הם מופיעים ומוכיחים לשיכון בכללו הוא גורם אינפלציוני.

ג. גהיר:
בזמנו הוחלט על הקצאת מספר סטויים של לירות
להתישבות שעל חלקן בו כולן נחתמו חוזים. בעקבות
הקיצוניה נכנסו לשלב של ביצוע ובמצייה בטאג הסוד. לכן אני מביע ליו"ר
שיבקש רשימה של כל השיכונים שהוחלט עליהם וטיין המשרות לבצע אותם בגלל
המסור התקציב, כדי שנוכל למצוא כיסוי תקציבי מתאים.

ח. רובינ:
ברצוני לשאול שתי שאלות:
שאלה אחת כבר הצגתי מעל גמת הכנסת, זה שאלת
צרכי הגז, בתשובה לשאלות שונות בכנסת ענו על כך גם שר האוצר וגם
שר המסור והתעשייה. וביניהם יש ביצול עמדות מובנוליסטיות חסרות סגד
החגרות. מדי שמקבל גז מאל הגדה סטויים לרין לקנות מללה את הכיורים.
דבר זה טובע כל החחרות. אני רוצה לשאול את שר האוצר מה יעשה כדי
להשיג שני דורים: א) שמי שמקבל גזר מחברה אחת לא יתקשר קניית הכיורים
דוקא עם הגדה זו. ב) מה ייעשה כדי לסמור על רמת סחירי הכיורים והמינסטלציה.

שאלה שניה: אני רמתי מכתב של משה קול ממחירי לעניני
עליית הנער על עכוה הקמת 500 יחידות דיוור לצרכי קליטת עליית נער בכפר
הנער והמשקים שובים.

י. גור:
הוחלט לדון בענין זה בוועדה.

ח. רובינ:
אני הייתי מציע להזמין לדיון זה את שר קול.

ז. סוזניב:
למר פורדר ברצוני להגיד שאין לערבג פרשיות. אפשר
להתנגד להוצאות מוגזמות על שיכון במסגרת תקציב
המדינה ויכול להיות ארגון התובע את חלקו במסגרת השיכון.

ועתה ברצוני לשאול שאלה נוספת: כידוע ליו"ר יש
הסכם בין העיריות והאוצר לגבי הלוואות שנתנו לעיריות ואופן גבייתן.
עד כמה שאני יודע מכמה עיריות, ובמיוחד מעיריית תל-אביב, עד לפני שנה
גבו 50 מחוז. ודוקא השנה, כאשר סגב העיריות קשה במיוחד, דורש האוצר
100 מחוז. אני שואל: מהי הסיבה שדוקא השנה האוצר מינו סוכן לגבות אותם
אחוז שגבה עד לפני שנה?

ז. צור:
בהמשך לשאלתה של חבר הכנסת גהיר, לפני מונחים
החשבונות של מפעלי הבניה בזרמים התישבותיים
שנחתמו על ידם חוזים עם אגף הבניה לביצוע בניה בהיקף של 10 מליון לירות.
זה כולל 1000 יחידות דיוור. כיון רוצים להטיל את החוזים על שלב ד'
מהעיר לכטר בסכום של מליון לירות ו-500 יחידות. אבל על 9 מליון לירות
אגף השיכון מינו מערער, ומפעלי הבניה בצעו כבר חלק גדול של הבניה.
ב-31 באוקטובר הגיע להם סכום של 3,7 מליון לירות. סכום זה מתעבה בחלקו
מאל החשב הכללי ובחלקו באגף השיכון שאינו מאשר את החשבון שהיה צריך
לאשר. אבל מפעלי הבניה נושמים העול הממון של 3,7 מליון לירות שכבר בוצעו,
והם נזקקים לקבלת הלוואות ברמית קאוצה. אני שואל את שר האוצר: מדוע
מעכבים את התשלומים עבור עבודות שבוצעו על יסוד חוזים שנשרפו?

ט. חובי:
בתקציב הנוסף סופיע סכום של 200 מלף לירות למשרד
החקלאות קאר עם נזקי השטפונות והחרבה. עד שיאושר
סכום זה יעבור זמן רב. הצעתי היא שתסגד דרך לאשר הוצאת מפרעה למשקים
שנזקרו בהתאם לרשימה שכבר הוכנה במשרד החקלאות.

ח. רובינ:
אני שמעתי שהמלחי הערבים לא נהנו מהסכום שהוקצב
לנזוקי הבצורת.

היו"ר י. גורי:
רק לפני ימים מספר נתפרסם בעתונות שאני מליין לירות
נתן למשק הערבי.

ח. רובינ:
אני שמעתי שהבדורים בגב לא קבלו שום דבר.

היו"ר י. גורי: כל השאלות תוערכנה לשר האוצר, ובמסגרת יום - ישיב עליהן.

אנו בתקשור על יוזי סר סוציאליזם לדחות את הדיון בחוק לקיום תקן של תקנות המבנה כספיים עד לבואו של ספיר. סר ספיר בא ונאמר יכולים להתחיל בדיון. למעשה יש רק אפשרות אחת - אפשר להציע להתיר את תקן החוק ל-6 חדשים ואפשר להציע להתיר לחדשים אחד.

י. גורי: מולי אפשר לקבל את טופס התקנות? מסנה אוטומט אינה יכולה להוסיף תקנות חדשות, אבל היא יכולה מני מבקש לדחות את הדיון לשבוע הבא כדי שיוכל לעבור על התקנות.

י. ספיר: מני מאשרף להצעתו של סר גורי.

היו"ר י. גורי: מכיוון שיש בקשה של מני גוריים להעתיק את הדיון לשבוע הבא, מני מקבל אותה.

מני רוצה להגיש לידועת החברים; כי בכנסת השנייה ועדת הכספים בעניינים מסויימים היתה סקיימת את הדיונים לא למליאת הועדה אלו הועדוה משנה. הועדה התחלקה לשתי ועדות מסנה והחליטה, כי במקרה שועדת משנה מאשרת פה אחד עני שבו דבה, הוא סוגה לאשרה התורמלי של מליאת ועדת הכספים. בוועדה המסנה בין המענה גרוב דעות. אם ישנה חלוק דעות, סוחר הענין למליאת הועדה.

בצטבר מאלנו מלמי עצום של מניות לוועדת הכספים בענין מלווה חובה. על כך היינו דניה בוועדת משנה. מני סבור שגם בענין העברות מסעיף לסעיף אנו יכולים לדון בוועדת משנה ולא להעסיק את הועדה כולה.

ביום ה' הקרוב מני עומד לכנס את ועדת המשנה לענין מלווה חובה. 3 מחברי הועדה נתו ים מאייתם, בלה ה- 3 חברי המיעוט הקטנות: פורדר, רובין וצור. ממפ"י מבקש את סיעתי שישתתפו החברים במיר, אפרתי ואנוכי, ומבקש את חירות, הציונים הכלליים והפועל המזרחי שיאשרו לי מי מחברייהם ישתתף בוועדת המשנה לענין מלווה חובה.

י. גורי: מני משתתף בוועדה זו, כי מני מתמצא בענין. אשר לוועדת המשנה, מני מציע שעל חלוקת העניינים בדון בשבוע הבא. מני מני מציע ללכת בדרך של ועדות משנה, כי אלו שנויים ביכרים בהרכב הועדה לעומת הכנסת השנייה.

היו"ר י. גורי:

מני מסכים לא לדון עכשו על שאלת ועדות המשנה. אבל מני מציע לכנס ועדת משנה חד-הוק בהרכב מסויים לענין זה, ועל הענין בכללו בדון בשבוע הבא.

ועתה בשמע תשובות שר האוצר על שאלות חברי הועדה.

שר האוצר ל. אשכול: מני מבקש את מליחת הועדה. בשעה 10.30 מני מוכרח להיות במשרדי ראש הממשלה, ולכן לא מעסיק אתכם הרבה. מני מענה על השאלות המובחות לפני, שהחיות מהן עבר זמנן.

חבר הכנסת בדר שאל על צורת מינוי ועדות צבוריות, ומני מבין שהכוונה היא לוועד הצבורי של קרן המגן. מני חושב שדבר זה נעשה בצורה הגונה מהד. הענין קם היעם באופן ספונטבי, והממשלה חשבה שמוטב לה שלא תתערב בענין. אבל מאחר שהופנו אלינו שאלות מהחברים שובים העלה הענין שרבי-אלופים לשעבר יתיצרו בראש הענין.

המשך הישיבה רשמה אד

שר האוצר ל. אשכול (המשך):

חבר-הכנסת ספיר ביקש פירוט של ההעלמה האחרונה באינדקס. הירקות העלו את יוקר המחיה בחדש ספטמבר ב-7,3 נקודות; הלגונה והבעלה - ב-0.45 נקודות; ריהוט וכלי בית - ב-0.25 נקודות; שונות - ב-0.1 נקודות, בסך-הכל 8 נקודות.

חבר-הכנסת הרצמלד הציג שאלה בענין האשראי לפלחה. זהו ענין השייך להיקף האשראי הכללי, הולח בהזדמנות זו רצוני לציין שאין אנו שבעים רצון מההסדר הקיים כיום לגבי הבנקים. החילוננו לטפל בשאלה ביחד עם בנק ישראל במטרה למצוא דרך אשר תשחרר אותנו מהשעבוד הרובץ עלינו בצורת מתן פקדונות, ערבויות וכדומה.

חבר-הכנסת ספיר ביקש רשימה על מצרכים עליהם תחול ההעלמה של 30%. רשימה זו תועבר לוועדה בימים הקרובים.

אני הייתי מייעץ לחברי ועדת הכספים להיזהר בדבריהם. כאן באמר, שאנו כאילו הולכים לקראת שער חדש, ולדעתי אין זה ניסוח ידידותי ביותר. אני טניח שכולנו מתכוונים ליובה וגם בטוח שאין איש הרוצה כי נגיע לדוולואציה. ההורטה בדבר הערכה לוי מחירי השוק בוצעה אך ורק למצרכים המובטחים באמצעות יבוא ללא השלום, אשר עד כה העשירו את הייבואנים בהעניקם להם שער של 10 - 12 לירות הדולר.

ז. סוזאייב:
פרט לפס"זים יש גם יבוא על-סטך ברטרים (סחר חליפין), ונקודה זו אינה ברורה.

שר האוצר ל. אשכול:
הכוונה היא רק ליבוא ללא השלום, הולם אני מבדוק נקודה זו. אפשר יהיה לגרר את השאלה בהיקפה בנוכחות סר גפני.

חבר-הכנסת חזני ביקש פירוט של הנקודות לזמנים קצרים. החשב הכללי מכין את הרשימה המבוקשת והיא תועבר לוועדה.

חבר-הכנסת צור הציג שאלה בענין מס הרכוש החקלאי של ישובים צעירים, וגם אמר שנעשו עיקולים בגלל אי-השלום במידה שהדברים ידועים לי, הרי המדובר הוא במסותים פעוטים מדי. יש ישובים צעירים שכל מחסורם הוא עדיין על המוטד המיישב, עד למטדיה של ההעברה למשרד החקלאות. הללו גם פטורים מתשלום חרבוניה.

ז. צור:
מחלקת ההתיישבות הינה משלמת למסך את כל מחסורו; יש משקים מעטים מדי כאלה. גם מסך צעיר מעמד למעמים אדמות אחרות ומשלם דמי חכירה, וגם לעיבוד אדמותיו הוא אין הוא מקבל מספיק הון חוזר מהסוכנות. החוק שאורר מתשלום מס רכוש חקלאי משקים שעלו על גדותם לפני 1948 למשך חמש השנים הראשונות. באזור גזר או שנים לא גבו את המס, הולם בכמה אזורים, כמו באזור צפת, נתבעו המשקים לשלם את המס. כאן התנהל בירור בשאלה זו והגיעו למסקנה שהחוק משחרר משקים אלה, אלא שבאזור במירוש לא נכון.

שר האוצר ל. אשכול:
תגיש לי רשימה של משקים כאלה ומבי מבדוק את הדבר.

ז. צור:
הדבר נעשה במשקי הגושריני ומעין ברור.

ט. חזני:
אני מבקש ששר המוצר יגיש לוועדה הכספית
רשימה על הרכב ההנהלות של החברות הממשלתיות,
אשר כולן או חלקן הן בבעלות הממשלה. מהו העקרון לפיו מתייבים את
ההנהלות הללו, האם יושבים בהן נציגי ציבור או נציגי משווייץ?

שר המוצר ל. גשכול:
אם יו"ר הוועדה יחבר לי שהעניין הוא בתחום
ועדת הכספים - אביא את הפרטים.

היו"ר י. גורי:
קיבלתי מכתב מנשיאנו המנסה בו מודיעים לי
שתי השאלות שהוכנסו לסדר-היום של הכנסת
על-ידי חברי-הכנסת בהיר ובן-אהרן הועברו לוועדת הכספים. לפי עניות
דעתי אין טעם לקיים דיון נפרד בשתי השאלות הללו שעה שהן משתלבות
עם הדיון הכולל שאנו מנהלים כמה שבועות עם נגיד בנק ישראל, ובשבוע
הבא גם בהשתתפותו של שר המוצר. אני סמיץ לשלב את הדיון בשתי השאלות
הללו במסגרת הדיון הכולל. אינני רואה טעם לסיים את הדיון ואחר-כך
לחדש דיון בשתי השאלות הללו. אני מבקש לקבל את הסכמת הוועדה להצעה
זו.

י. ספיר:
אפשר יהיה להסכים לכך גם נקבל פרטים מלאים
על השאלות שעוררו חברי-הכנסת בהיר ובן-אהרן
במסגרת הדיון על האשראי.

היו"ר י. גורי:
אני מוכן לדמוג לכך שכל החומר יהיה לפנינו.
אני מעביר לשר המוצר ולנציג הבנק את הסטנוגרמה
של דברי שני חברי-הכנסת, אודיעם שבדעתנו לשלב זאת במסגרת הדיון הכולל,
וכי אנו מבקשים להכין את החומר בעקבות השאלות שהוצגו.

ההצעה נתקבלה.

הישיבה נבעלה בשעה 10.30.